

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอศรีมโหสถ จังหวัดปราจีนบุรี
ข้อมูล ณ วันที่ ๒๕ เดือน กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๖๔

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายสมหมาย โอสาณนันท
๒. เลขประจำตัวประชาชน
๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๑๔๗ ม.๕ ตำบลโคกปี่
โทรศัพท์ ๐๘๑-๑๕๐-๓๑๒๘ Facebook สมหมาย โอสาณนันท Line-.....
ปีเกิด พ.ศ.๒๕๑๑
๔. สถานภาพ ☒ โสด ☐ สมรส ☐ หย่าร้าง
๕. ระดับการศึกษาประถมศึกษา.....
สถาบันการศึกษา
คณะ/สาขาวิชา
๖. อาชีพปัจจุบัน
☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว
☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอื่นนอกเหนือจากเกษตร
ระบุ....ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๕ ตำบลโคกปี่ อำเภอศรีมโหสถ จังหวัดปราจีนบุรี
๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร๓๐๐,๐๐๐..... บาท/ปี
๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ.-.....

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก ข้าว

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน๑.....แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

แปลงเรียนรู้การปลูกข้าวตั้งแต่เตรียมดินจนถึงเก็บเกี่ยว ทดลองวิธีการปลูกข้าวแบบต่าง ๆ เรียนรู้
การจัดการปุ๋ย การควบคุมศัตรูพืช และการใช้เทคโนโลยีเกษตร

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน.....๔.....ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑.ฐานการเลี้ยงผึ้งชันโรง

๒.ฐานประมง

๓.ฐานการทำน้ำหมัก

๔.ฐานการคัดแยกเมล็ดพันธุ์และบรรจุภัณฑ์

๔.หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน.....๕.....หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑หลักสูตรหลัก จำนวน๕..... หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๑) การลดต้นทุน การเพิ่มผลผลิต
- ๒) การพัฒนา คุณภาพผลผลิต/การจัดทำมาตรฐาน การผลิต
- ๓) การจัดการด้านการตลาด การเพิ่มมูลค่าผลผลิต
- ๔) การจัดการโรคและแมลงศัตรูพืช

๕) ความรู้ด้านการเกษตรทั่วไป เช่น ทางเลือกในการผลิตตามความต้องการของชุมชน การผลิตตามกิจกรรมแปลงใหญ่ เป็นต้น

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน๔..... หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๑) เศรษฐกิจพอเพียง
- ๒) เกษตรทฤษฎีใหม่
- ๓) เกษตรผสมผสาน
- ๔) การจัดทำบัญชีครัวเรือน

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน๒..... หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๑.) การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า
- ๒) องค์กรเกษตรกร

๔.๔ หลักสูตรอื่นๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของชุมชนหลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเมืองศรีมโหสถ จังหวัดปราจีนบุรี เป็นศูนย์ถ่ายทอดความรู้ แหล่งเรียนรู้และเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยมีนายสมหมาย โอสถานนท์ เป็นเกษตรกรต้นแบบที่มีองค์ความรู้และประสบการณ์ในการผลิตข้าว อีกทั้งยังเป็นสมาชิกกลุ่มแปลงใหญ่ข้าวม่วงขาว กิจกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการ มีดังนี้

๑. การจัดการตั้งคณะทำงาน ศพก.ระดับอำเภอ พร้อมทั้งจัดประชุมคณะทำงาน ศพก. ร่วมกับแปลงใหญ่ระดับอำเภอ เพื่อนำปัญหา ข้อเสนอแนะ และแนวทางวางแผนการดำเนินงานขับเคลื่อนระดับอำเภอ

๒. การร่วมประชุมคณะทำงาน ศพก.และแปลงใหญ่ ระดับจังหวัด ในฐานะประธาน ศพก. ระดับอำเภอศรีมโหสถ ได้นำแนวทางการขับเคลื่อน ศพก.ระดับอำเภอศรีมโหสถ เข้าร่วมในการประชุมคณะทำงานฯ ระดับจังหวัด เพื่อร่วมกันวางแผนการดำเนินงานขับเคลื่อนต่อไป

๓. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้/การถอดองค์ความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรจากเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก

๔. การถ่ายทอดความรู้ และการศึกษาดูงานจาก ศพก.เครือข่ายในพื้นที่อำเภอศรีมโหสถ เกษตรกรในโครงการพระราชดำริ เกษตรกรผู้นำ Smart Farmer กลุ่มวิสาหกิจชุมชน และ Yong Smart Farmer และผู้สนใจภายนอกที่ต้องการศึกษากิจกรรมภายในฐานการเรียนรู้

๕. การจัดนิทรรศการให้ความรู้ในการจัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเริ่มต้นฤดูการผลิตใหม่ (Field Day)

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

แผนการดำเนินงาน ศพก. อำเภอศรีมโหสถ จังหวัดปราจีนบุรี

แผนการพัฒนา	กิจกรรม/โครงการ	หน่วยงานที่มีส่วนร่วม	ระยะเวลาดำเนินการ
ด้านพัฒนาการผลิตข้าวคุณภาพ	การให้ความรู้เรื่องการทำนาแบบนาเปียกสลับแห้ง	ศพก., กรมการข้าว, กรมส่งเสริมการเกษตร	ตลอดปี
ด้านลดต้นทุนการผลิต	ส่งเสริมการทำปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมักชีวภาพ และการใช้เครื่องจักรกลการเกษตร พลังงานแสงอาทิตย์	ศพก., อบต., กรมพัฒนาที่ดิน ,กรม.	ตลอดปี
ด้านเพิ่มมูลค่าผลผลิต	พัฒนาและแปรรูปข้าว (เช่น ข้าวแพ็ค, แป้งข้าว, ผลิตภัณฑ์ OTOP) การเลี้ยงและขยายพันธุ์ชันโรง และการแปรรูปน้ำผึ้งชันโรง	กรมการข้าว ศพก., วิสาหกิจชุมชน, สถาบันการศึกษา ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดระยอง	ตลอดปี
ด้านการพัฒนาศูนย์เรียนรู้ต้นแบบ	พัฒนา ศพก. ให้เป็นศูนย์เรียนรู้ครบวงจร - การพัฒนาปรับปรุงฐานเรียนรู้	ศพก., เกษตรอำเภอ	ตามความเหมาะสมให้สอดคล้องกับความพร้อมในการเรียนรู้

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

แรงบันดาลใจในการเปลี่ยนแปลงการทำเกษตรเรื่อง การผลิตข้าว

ด้านการเพิ่มผลผลิตและคุณภาพ เนื่องการทำเกษตรแบบเดิมมักพึ่งพาวิธีดั้งเดิม เช่น การหว่านข้าวแบบสุม ใช้ปุ๋ย/สารเคมีมากเกินไป การใช้ เทคนิคและหลักวิชาการ เช่น การจัดการดิน การเลือกพันธุ์ข้าวที่เหมาะสม การใส่ปุ๋ยตามความต้องการจริงของพืช สามารถเพิ่มผลผลิตต่อไร่ และข้าวมีคุณภาพดีขึ้น

ด้านการลดต้นทุนและใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ มีการปรับเปลี่ยนมาใช้เทคโนโลยี เช่น เครื่องจักรกลการเกษตร เครื่องอัดฟาง โดรนเพื่อการเกษตร การใช้พลังงานแสงอาทิตย์ช่วยเรื่องระบบน้ำ การใช้ปุ๋ยอินทรีย์/น้ำหมักชีวภาพ ทำให้ลดการใช้แรงงาน ลดต้นทุน และลดความสูญเสียจากโรคและศัตรูพืช

ด้านการสร้างความมั่นคงด้านรายได้ การรวมกลุ่มเกษตรกรในรูปแบบแปลงใหญ่ มีผลในของการต่อรองราคาปุ๋ย เมล็ดพันธุ์ข้าว รวมถึงการบูรณาการข้อมูลตลาดและเทคโนโลยีช่วยให้ วางแผนการผลิตตามความต้องการตลาด ลดความเสี่ยงเรื่องราคาผันผวน

ด้านปรับตัวสู่การเกษตรสมัยใหม่และยั่งยืน การเรียนรู้วิชาการและเทคโนโลยี เช่น การวิเคราะห์ดิน การวัดความชื้น การใช้โดรนตรวจแปลง ช่วยให้เกษตรกร ตัดสินใจแม่นยำขึ้น สอดคล้องกับแนวคิด เกษตรอินทรีย์และเกษตรยั่งยืน ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้

ด้านการสร้างแรงบันดาลใจจากความสำเร็จของเกษตรกรรุ่นใหม่ โดยเห็นตัวอย่างเกษตรกรหรือศูนย์เรียนรู้ (เช่น ศพก.) ที่ปรับเปลี่ยนวิธีทำข้าว ใช้เทคโนโลยีและวิชาการแล้วประสบความสำเร็จ เช่น ผลผลิตเพิ่มขึ้น รายได้สูงขึ้น มีตลาดรองรับ และการทำงานง่ายขึ้น

ด้านการเข้าถึงข้อมูลและความรู้ ปัจจุบันมี แหล่งความรู้และเทคโนโลยีมากมาย เช่น ศูนย์เรียนรู้การเกษตร (ศพก.), วิทยากรจากกรมการข้าว, งานวิจัย, แพลตฟอร์มออนไลน์ การเข้าถึงข้อมูลเหล่านี้ช่วยให้เกษตรกร กล้าเปลี่ยนวิธีทำงาน และรู้วิธีการจัดการความเสี่ยงปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

สรุปแรงบันดาลใจหลัก:

ต้องการเพิ่มผลผลิตและรายได้ลดต้นทุนและใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ทำเกษตรอย่างยั่งยืนและปลอดภัย และการได้รับแรงบันดาลใจจาก ตัวอย่างความสำเร็จและข้อมูลวิชาการ/เทคโนโลยี

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

- ๑.๑) การวิเคราะห์ดินและการจัดการปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ (หลักวิชาการ) ใช้การตรวจวิเคราะห์ดินก่อนปลูกข้าวใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ ลดการใช้ปุ๋ยเกินความจำเป็นช่วยลดต้นทุนและทำให้ต้นข้าวเจริญเติบโตสมบูรณ์
- ๑.๒) การใช้พันธุ์ข้าวที่เหมาะสมกับพื้นที่ (วิชาการ+งานวิจัย) คัดเลือกพันธุ์ข้าวต้านทานโรค เช่น กข๔๓, กข๗๙ เลือกพันธุ์ที่เหมาะสมกับดิน น้ำ และความต้องการตลาดทำให้ผลผลิตได้คุณภาพและขายได้ราคาดี
- ๑.๓) การจัดการน้ำอย่างเหมาะสม (นวัตกรรม/เทคโนโลยี) ระบบน้ำท่วมหรือเปียกสลับแห้ง (AWD) เพื่อลดปริมาณน้ำ บางพื้นที่นำ เซอร์วัดความชื้นในดิน หรือ ระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ มาใช้ ลดต้นทุนค่าน้ำ-ค่าไฟ และยังเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- ๑.๔) การใช้เครื่องจักรกลการเกษตร เครื่องพ่นโดรน ใช้ฉีดพ่นปุ๋ย/สารชีวภัณฑ์อย่างแม่นยำ ลดแรงงานและเวลา
- ๑.๕) การใช้สารชีวภัณฑ์และปุ๋ยอินทรีย์ (วิชาการ+นวัตกรรมสีเขียว) ใช้ เชื้อไตรโคเดอร์มา, บิวเวอเรีย ควบคุมโรคและแมลง ผลิตน้ำหมักชีวภาพ/ปุ๋ยอินทรีย์จากเศษวัสดุในชุมชน ลดการใช้สารเคมี สร้างความยั่งยืน
- ๑.๖) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล แอปพลิเคชันพยากรณ์อากาศ/การแจ้งเตือนศัตรูพืช การใช้โดรนหรือภาพถ่ายดาวเทียมตรวจติดตามแปลงนา การเชื่อมโยงข้อมูลการผลิตกับตลาดออนไลน์

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน
ขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตร (เรื่องข้าว)

๒.๑) การวิเคราะห์ดินและการจัดการปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ เก็บตัวอย่างดินจากแปลงนามาตรวจ
ที่ศูนย์วิจัย/ศูนย์บริการ วิเคราะห์ผลว่าดินมีธาตุอาหารขาด-เกินอะไร จัดทำสูตรปุ๋ยที่
เหมาะสม ใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ เพื่อลดต้นทุนและได้ผลผลิตดี

๒.๒) การเลือกใช้พันธุ์ข้าวที่เหมาะสม ศึกษาคุณสมบัติของพันธุ์ข้าว (ความต้านทานโรค, อายุ
เก็บเกี่ยว, ความต้องการตลาด) เลือกพันธุ์ที่ตรงกับสภาพพื้นที่และความต้องการตลาด
เตรียมเมล็ดพันธุ์ให้บริสุทธิ์และมีคุณภาพนำไปเพาะปลูกในแปลง

๒.๓) การจัดการน้ำด้วยระบบเปียกสลับแห้ง (AWD) ติดตั้งท่อวัดระดับน้ำในแปลงนา ปล่องยี่ห้อ
น้ำแห้งจนถึงระดับที่กำหนด (ไม่ให้ต้นข้าวเสียหาย) เติมน้ำเข้าแปลงให้ท่วมระดับ ๕-๑๐
ซม. ทำซ้ำเป็นรอบ ๆ จนถึงระยะเก็บเกี่ยว (อยู่ในขั้นตอนทดลองทำ)

๒.๔.) การใช้เครื่องจักรกลการเกษตร เตรียมพื้นที่นาให้เหมาะกับการใช้เครื่องจักรใช้ รถไถ
รถเก็บเกี่ยว และเครื่องอัดฟาง ลดแรงงานและเวลา ใช้โดรนพ่นปุ๋ย/สารชีวภัณฑ์ เพื่อ
ควบคุมศัตรูพืชแบบแม่นยำ

๒.๕) การใช้สารชีวภัณฑ์และปุ๋ยอินทรีย์เตรียม/ซื้อเชื้อชีวภัณฑ์ เช่น ไตรโคเดอร์มา หรือ
บิวเวอเรียผลิตหรือซื้อน้ำหมักชีวภาพ/ปุ๋ยอินทรีย์ฉีดพ่น/ใส่ลงในแปลงนา ตามคำแนะนำ
ติดตามผลและปรับการใช้ให้เหมาะสมกับสภาพนา

๒.๖.) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลดาวเทียมโพลและใช้งานแอปพลิเคชันพยากรณ์อากาศ หรือแอป
เกษตรดิจิทัล ใช้โดรนหรือภาพถ่ายดาวเทียมสำรวจสุขภาพต้นข้าว ติดตามข้อมูลโรคและแมลงจากระบบเตือนภัย
นำข้อมูลไปวางแผนการดูแลรักษาหรือการตลาด

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่าง
ละเอียด)

๓.๑) การวางแผนการผลิตศึกษาสภาพพื้นที่ สภาพดิน น้ำ และภูมิอากาศ กำหนดชนิดพันธุ์ข้าวที่
จะปลูกตามความเหมาะสม วางแผนต้นทุนและกำหนดเป้าหมายผลผลิต

๓.๒) การเตรียมดินและการจัดการดิน เก็บตัวอย่างดินมาตรวจสอบคุณสมบัติ (pH, ธาตุอาหาร)
ไถพรวนและปรับพื้นที่ให้น้ำกระจายได้ทั่วถึงปรับปรุงดินตามผลวิเคราะห์ เช่น ใส่ปูนขาว
แกลบดำ หรือปุ๋ยอินทรีย์

๓.๓) การคัดเลือกและเตรียมพันธุ์ข้าว เลือกพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมกับพื้นที่และตลาด ตรวจสอบความ
งอกของเมล็ดพันธุ์ แช่น้ำและบ่มเมล็ดเพื่อกระตุ้นการงอกก่อนนำไปเพาะ

๓.๔.) การเพาะปลูก ใช้วิธีที่เหมาะสม เช่น ปักดำ หว่านน้ำตม หรือใช้เครื่องดำนา กำหนดระยะ
ปลูกที่ถูกต้องเพื่อลดการแย่งอาหารและลดโรคแมลงควบคุมจำนวนต้นต่อกอให้เหมาะสม

๓.๕) การจัดการน้ำ จัดระบบน้ำให้เหมาะสมตามระยะการเจริญเติบโตของข้าว โดยทดลองใช้
หลักวิชาการ เช่น ระบบเปียกสลับแห้ง (AWD) ป้องกันน้ำท่วมขังหรือขาดน้ำที่ทำให้ผลผลิต
เสียหาย

๓.๖) การใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ใช้ผลวิเคราะห์ดินกำหนดสูตรปุ๋ยและปริมาณ ใส่ปุ๋ยในช่วงระยะสำคัญ เช่น แตกกอ ออกรวง ผสมผสานการใช้ปุ๋ยเคมีและอินทรีย์เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มความยั่งยืน

๓.๗. การป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM) สำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ ใช้วิธีเขตกรรม เช่น จัดการน้ำ ตัดหญ้า ใช้ชีวภัณฑ์หรือสารสกัดจากสมุนไพร ใช้สารเคมีเมื่อจำเป็นและตามคำแนะนำทางวิชาการ

๓.๘. การเก็บเกี่ยวอย่างถูกวิธีเก็บเกี่ยวในช่วงระยะข้าวสุกพอเหมาะ (เมล็ดเหลือง ๘๐-๙๐%) ใช้เครื่องเกี่ยวนาหรือแรงงานที่ลดการสูญเสียจัดเก็บผลผลิตให้สะอาด ลดความชื้น

๓.๙. การหลังการเก็บเกี่ยวและการตลาด ตากหรืออบลดความชื้นให้เหลือประมาณ ๑๔% คัดแยกคุณภาพเมล็ดข้าว บรรจุเก็บรักษาอย่างถูกต้อง นำผลผลิตเข้าสู่ตลาดหรือต่อยอดการแปรรูป

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยี มาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑)ข้าว..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....(ไร่-งาน-วา)

๑.๒) พื้นที่ปลูกจำนวน.....(ไร่-งาน-วา)

๑.๓) พื้นที่ปลูกจำนวน.....(ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑)กบ..... จำนวน.....๑.....(หน่วย.กระชัง.)

๒.๒) จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๓) จำนวน.....(หน่วย.....)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....-.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) จำนวน.....(ตัว)

๓.๒) จำนวน..... (ตัว)

๓.๓) จำนวน..... (ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑)ชันโรง..... จำนวน.....๕๐.....(หน่วย.รัง.....)

๔.๒) จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๓) จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า.....ข้าว.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑)ค่าเมล็ดพันธุ์..... เป็นเงิน.....๓๐๐.....บาท/ไร่

๑.๒)ค่าปุ๋ย..... เป็นเงิน.....๗๐๐.....บาท/ไร่

๑.๓)ยากำจัดศัตรูพืช..... เป็นเงิน.....๓๕๐.....บาท/ไร่

๑.๔)ค่าแรง..... เป็นเงิน.....๑,๕๐๐.....บาท/ไร่

๑.๕)ค่าน้ำมัน..... เป็นเงิน.....๓๐๐.....บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต๓,๑๕๐.....บาท/ไร่

รายได้.....๕,๒๐๐.....บาท/ไร่

๒) สิ้นค้า กบ มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๒.๑ ลูกกบ ๒๕๐ บาท เป็นเงิน ๒๕๐ บาท

๒.๒ อาหาร ๕๐๐ บาท เป็นเงิน ๕๐๐ บาท

๒.๓ ค่าน้ำและพลังงาน ๕๐ บาท เป็นเงิน ๕๐ บาท

๒.๔ ค่าวัสดุและอุปกรณ์ ๓๕๐ บาท เป็นเงิน ๓๕๐ บาท

รวมต้นทุนการผลิต ๑,๑๕๐ บาท

รายได้ ๑,๓๐๐ บาท

๓) สิ้นค้า ชันโรง มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๓.๑ ค่าตัวชันโรง ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๐๐ บาท

๓.๒ ค่ากล่องไม้ ๑,๕๐๐ บาท เป็นเงิน ๑,๖๐๐ บาท

รายต้นทุนการผลิต ๑,๗๐๐ บาท/ลัง

รายได้ ๒,๕๐๐ บาท/ลัง

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....-.....

เฉลี่ยรายได้วันละ.....-.....บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....-.....

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....-.....บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....-.....

เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....-.....บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....-.....

เฉลี่ยรายได้ปีละ.....-.....บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

๑. ด้านการลดต้นทุนการผลิต ได้แก่

๑.๑ การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน และ/หรือการผสมปุ๋ยใช้เอง

๑.๒ การป้องกันกำจัดโรคและแมลงโดยวิธีผสมผสานและใช้สารชีวภัณฑ์

๑.๓ การตรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ

๑.๔ การใช้ปุ๋ยชีวภาพ และ/หรือน้ำหมักชีวภาพ

๒. ด้านการเพิ่มผลผลิต ได้แก่

๒.๑ การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน และ/หรือการผสมปุ๋ยใช้เอง

๒.๒ การป้องกันกำจัดโรคและแมลงโดยวิธีผสมผสานและใช้สารชีวภัณฑ์

ประโยชน์ที่เกิดขึ้นเอง (เกษตรกรเจ้าของแปลง) ลดค่าใช้จ่ายในการผลิต เช่น ปุ๋ยและสารเคมี ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพและปริมาณสูงขึ้น สุขภาพดีขึ้นจากการลดการสัมผัสสารเคมี มีรายได้และกำไรเพิ่มขึ้น มีวามมั่นใจในการทำการเกษตร เนื่องจากจัดการแปลงได้อย่างเป็นระบบ

ประโยชน์ที่เกิดกับ เกษตรกรรายอื่น ได้เรียนรู้และนำแนวทางการลดต้นทุน-เพิ่มผลผลิตไปปรับใช้ในแปลงของตน ลดการใช้สารเคมีในภาพรวม → เกษตรกรรอบข้างปลอดภัยมากขึ้นสามารถรวมกลุ่มผลิตและแปรรูป ร่วมกันลดต้นทุนได้ (เช่น ผลิตปุ๋ยชีวภาพร่วมกัน) สร้างแรงจูงใจและเป็นแบบอย่างในการทำเกษตรอย่างยั่งยืน มีการนำหลักทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่

ประโยชน์ที่เกิดกับชุมชน มีความมั่นคงทางอาหาร ลดปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม (สารเคมีตกค้างในดิน น้ำ อากาศ) สร้างอาชีพเสริม เช่น การผลิตปุ๋ยชีวภาพ น้ำหมักชีวภาพ ชุมชนเข้มแข็งขึ้นจากการรวมกลุ่มแลกเปลี่ยนความรู้และช่วยเหลือกัน ทั้งในด้านการผลิตและการบริหารจัดการน้ำ

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน → ลดการใช้ปุ๋ยเคมีเกินความจำเป็น ดินและน้ำไม่ปนเปื้อน การใช้ปุ๋ยชีวภาพ/น้ำหมักชีวภาพ → เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน ลดสารตกค้าง

การป้องกันกำจัดโรคและแมลงแบบผสมผสาน (IPM) และ ใช้สารชีวภัณฑ์ → ลดการใช้สารเคมีอันตราย ปลอดภัยต่อผู้ผลิต ผู้บริโภค และสิ่งแวดล้อม

การใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ (ระบบน้ำหยด/การจัดการน้ำตามความต้องการของพืช) → ประหยัดน้ำ ลดการสูญเสียทรัพยากร

การตรวจแปลงสม่ำเสมอ → ลดความเสียหายรุนแรงจากศัตรูพืช ทำให้ใช้สารเคมีน้อยลง

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)
ด้านทรัพยากรดิน การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ปุ๋ยอินทรีย์ และน้ำหมักชีวภาพ ช่วยปรับปรุงโครงสร้างดิน ลดการเสื่อมโทรม และคงความอุดมสมบูรณ์

ทรัพยากรน้ำ การใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ระบบน้ำหยด การรดน้ำตามความต้องการของพืช ช่วยประหยัดน้ำและลดการสิ้นเปลือง

ทรัพยากรป่าไม้และความหลากหลายทางชีวภาพ → ลดการใช้สารเคมีอันตราย ทำให้แมลงและสิ่งมีชีวิตที่เป็นประโยชน์ยังคงอยู่ในระบบนิเวศ

ทรัพยากรอากาศ → ลดการเผาตอซัง/เศษพืช โดยนำมาทำปุ๋ยหมักหรือน้ำหมักชีวภาพ ลดมลพิษทางอากาศและการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

ทรัพยากรพลังงานและวัสดุเหลือใช้ → ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรในฟาร์มอย่างคุ้มค่า เช่น การนำเศษวัสดุ การเกษตรกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ผลิตปุ๋ยหมัก หรืออัดฟางก้อน

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

ศพก. มีบทบาทเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม มีความรู้และข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่ เช่น ประเภทพืชเศรษฐกิจ พื้นที่เพาะปลูก สภาพดิน น้ำ และภูมิอากาศ รวมถึงวิธีการเกษตรของเกษตรกรในชุมชน สามารถนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์และใช้ประกอบการวางแผนกิจกรรมทางการเกษตรได้อย่างเหมาะสม เป็นแหล่งข้อมูลที่เกษตรกรในพื้นที่ให้การยอมรับ และสามารถอ้างอิงเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงการผลิตได้ ช่วยส่งเสริมให้เกษตรกรในชุมชนเกิดความเชื่อมั่น และเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ทดลอง และปรับใช้เทคโนโลยี/นวัตกรรมใหม่ ๆ ทำให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือระหว่างเกษตรกร หน่วยงานราชการ และภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการเกษตร

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

ศพก. ทำหน้าที่เป็น ศูนย์กลางการเรียนรู้ด้านการเกษตร เปิดให้บริการเป็น จุดอบรมและศึกษาดูงาน แก่เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไป มีการจัดกิจกรรม อบรม ถ่ายทอดความรู้ และสาธิตการปฏิบัติจริง เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสามารถนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนได้ โดยทำหน้าที่เป็น วิทยากรหลัก ในการถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมทางการเกษตรที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และองค์ความรู้ระหว่างเกษตรกรในชุมชน เพื่อสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกัน สนับสนุนให้เกษตรกรเกิดการพัฒนาต่อยอดอาชีพ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และลดต้นทุนการเกษตร

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

ศพก. ทำหน้าที่เป็น ศูนย์กลางการให้คำปรึกษา แก่เกษตรกรในพื้นที่ ในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาด้านการผลิต การจัดการฟาร์ม รวมถึงการตลาดผลผลิต ให้บริการ เป็นที่ปรึกษาเชิงวิชาการ โดยอ้างอิงจากข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่จริง ดำเนินการ รับฟังปัญหาและเรื่องร้องเรียนของเกษตรกร พร้อมทั้งประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางแก้ไขอย่างเหมาะสม และทันเวลา มีบทบาทสำคัญในการ ลดข้อขัดแย้งและสร้างความเชื่อมั่น ระหว่างเกษตรกรกับหน่วยงานรัฐ และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน สนับสนุนให้เกษตรกรเกิดการเรียนรู้ในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง และสามารถปรับใช้แนวทางแก้ไขที่ได้รับคำแนะนำในทางปฏิบัติได้จริง

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

ศพก. ทำหน้าที่เป็น ศูนย์กลางข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร ถ่ายทอดข้อมูลที่ถูกต้อง ทันสมัย และสอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่ เผยแพร่ความรู้ด้านวิชาการเกษตร เช่น การเพาะปลูกที่เหมาะสม การจัดการดิน น้ำ และศัตรูพืช รวมถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ ให้บริการ คำปรึกษาเชิงวิชาการ แก่เกษตรกรทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม เพื่อให้สามารถนำไปปรับใช้ในแปลงเกษตรของตนเองได้ จัดทำ สื่อการเรียนรู้และเอกสารประกอบ เช่น แผ่นพับ คู่มือ หรือข้อมูลออนไลน์ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าถึงความรู้ สนับสนุนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน โดยเปิดโอกาสให้เกษตรกรแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์ร่วมกัน และเป็นศูนย์รวมในการประชาสัมพันธ์การขึ้นทะเบียนเกษตรกรในทุกรอบปีการผลิต

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชนหรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร

- ๑) ช่องทางในการขยายผล เช่น จัดอบรม ถ่ายทอดความรู้ และสาธิตการปฏิบัติจริงที่แปลงเรียนรู้ เปิดพื้นที่ศพก. เป็นแหล่งศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ใช้เครือข่ายเกษตรกรแกนนำ/เกษตรกรต้นแบบในการถ่ายทอดความรู้ต่อไปยังชุมชน เผยแพร่ข้อมูลผ่านเอกสาร แผ่นพับ สื่อออนไลน์ และการประชุมกลุ่มเกษตรกรเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติ
- ๒) เกษตรกรในชุมชนที่เข้าร่วมกิจกรรมของ ศพก. ได้นำแนวทางและเทคนิคที่ได้รับ เช่น การปรับปรุงวิธีการเพาะปลูก การจัดการดิน น้ำ การลดต้นทุน หรือการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ไปปรับใช้ในแปลงของตนเอง เกษตรกรแกนนำขยายผลต่อไปยังสมาชิกในเครือข่ายและชุมชนรอบข้าง
- ๓) ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรมีความรู้และทักษะในการทำเกษตรที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต และเพิ่มคุณภาพผลผลิต เกิดความตระหนักเรื่องการอนุรักษ์ดิน น้ำ และสิ่งแวดล้อม เกิดการรวมกลุ่ม เครือข่าย และความร่วมมือในชุมชนเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น และมีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่ ศพก. มีบทบาทสำคัญในการ บูรณาการการทำงานร่วมกับชุมชน และหน่วยงานในพื้นที่ เช่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานเกษตรอำเภอ โรงเรียน หรือกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เข้าร่วมกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านการเกษตร การจัดการทรัพยากร และการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตในพื้นที่ สนับสนุนการรวมกลุ่มเกษตรกร เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และผลักดันให้เกิดการพัฒนาอาชีพอย่างยั่งยืน ทำหน้าที่เป็น สื่อกลางประสานงาน ระหว่างเกษตรกรกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อให้การช่วยเหลือและบริการเข้าถึงเกษตรกรได้อย่างทั่วถึงส่งเสริมการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรของชุมชน และสนับสนุนให้เกษตรกรเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนาพื้นที่ของตนเอง

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

๑) บทบาทด้านการบริหารจัดการ (Management) โดยกำหนดทิศทาง วางแผนงาน และติดตามการดำเนินกิจกรรมของศูนย์จัดสรรทรัพยากร บุคลากร แลงงบประมาณให้เกิดประสิทธิภาพ

๒) บทบาทด้านการเป็นผู้นำทางวิชาการ (Academic Leadership) ถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม การเกษตรแก่เกษตรกร สนับสนุนการสร้างเกษตรกรต้นแบบและเครือข่ายเกษตรกรเรียนรู้

๓) บทบาทด้านการประสานงานและเครือข่าย (Coordination & Networking) ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการเชื่อมโยงระหว่างเกษตรกรกับหน่วยงานราชการ สถาบันการศึกษา และภาคเอกชน ส่งเสริมความร่วมมือของชุมชนและองค์กรในพื้นที่เพื่อพัฒนาการเกษตร

๔) บทบาทด้านการแก้ปัญหาและการพัฒนา (Problem-solving & Development) รับฟังปัญหาและข้อร้องเรียนของเกษตรกร พร้อมหาแนวทางแก้ไขที่เหมาะสม ผลักดันการพัฒนานวัตกรรม การผลิตสินค้าเกษตร เพื่อลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และสร้างความยั่งยืนให้กับเกษตรกร

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน การดำเนินงานในฐานะประธาน ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เป็นความภาคภูมิใจที่ได้มีส่วนร่วมในการ ขับเคลื่อนการพัฒนาด้านการเกษตรของชุมชน โดยเฉพาะการเป็นแหล่งเรียนรู้ที่เกษตรกร และชุมชนสามารถเข้ามาศึกษา ทดลอง แลกเปลี่ยน และนำความรู้ไปปรับใช้ในแปลงของตนเองได้จริง ความสำเร็จที่เกิดขึ้นไม่เพียงสะท้อนถึงการเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน และยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรเท่านั้น แต่ยังเป็นการสร้างเครือข่าย ความร่วมมือ และความเข้มแข็งของชุมชนอย่างยั่งยืน ศพก. จึงเป็นทั้ง ศูนย์กลางแห่งความรู้และความหวังของเกษตรกรในพื้นที่ สิ่งเหล่านี้ทำให้ผู้ปฏิบัติงานในฐานะประธาน ศพก. รู้สึกภาคภูมิใจที่ได้มีส่วนช่วยพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้ ความสามารถ และสามารถพึ่งพาตนเองได้ อีกทั้งยังเป็นแรงบันดาลใจในการ มุ่งมั่นพัฒนาศูนย์และชุมชนให้ก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องต่อไป และในฐานะ ประธานคณะทำงานฯ ได้เป็นผู้นำเสนอ ความคิดของเกษตรกรในพื้นที่ ศูนย์เครือข่ายในการขับเคลื่อนงานการพัฒนาด้านการเกษตรในระดับจังหวัดต่อไป

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการ

ได้รับการแต่งตั้งเป็น ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๕ ตำบลโคกปึก อำเภอสรีมโหสถ จังหวัดปราจีนบุรี และประธานคณะกรรมการ ศพก.มีบทบาทในการกำหนดทิศทางการพัฒนาชุมชน ประสานงานกับหน่วยงานราชการ และขับเคลื่อนโครงการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามนโยบาย หน้าที่เป็นผู้แทนของชุมชนในการเสนอความคิดเห็น ปัญหา และความต้องการต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒) ผู้นำชุมชนในรูปแบบไม่เป็นทางการ

เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ หรือมีประสบการณ์ในการทำการเกษตรและได้รับการยอมรับจากคนในชุมชนในฐานะเกษตรกรต้นแบบ ประชาชนชาวบ้าน หรือผู้สูงอายุที่มีภูมิปัญญาท้องถิ่น มีบทบาทในการถ่ายทอดความรู้ให้คำปรึกษา และชี้แนะแนวทางแก้ไขปัญหาแก่สมาชิกในชุมชน มีอิทธิพลต่อทัศนคติและพฤติกรรมของเกษตรกร เนื่องจากเป็นบุคคลที่ได้รับความเชื่อถือและไว้วางใจช่วยสร้างความร่วมมือ ความสามัคคี และการเรียนรู้ร่วมกันในชุมชน

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

การดำเนินงานในฐานะศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) แสดงให้เห็นถึงจิตสำนึกแห่งความเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ทั้งในด้านเวลา กำลังกาย กำลังใจ และทรัพยากรส่วนตัว เพื่อสนับสนุนการพัฒนาการเกษตรของชุมชน ผู้ปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. พร้อมทั้งจะ แบ่งปันความรู้ ประสบการณ์ และพื้นที่แปลงเกษตร เป็นแหล่งเรียนรู้แก่เกษตรกรโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ตลอดจนช่วยแก้ไขปัญา ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ ความเสียสละดังกล่าวก่อให้เกิดผลดีต่อชุมชน คือ เกษตรกรได้รับความรู้ เพิ่มศักยภาพ และสามารถพึ่งพาตนเองได้ อีกทั้งยังสร้างความเข้มแข็ง ความสามัคคี และความยั่งยืนของชุมชนเกษตรกรรมโดยรวม

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

“ทำงานด้วยความตั้งใจ มุ่งมั่นเพื่อส่วนรวม และพร้อมเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ” ความหมาย: ข้อคิดนี้สะท้อนถึงการทำงานอย่างมี ความรับผิดชอบ มุ่งผลเพื่อประโยชน์ส่วนรวม และเปิดใจเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นหลักปฏิบัติสำคัญสำหรับผู้ปฏิบัติงานในฐานะศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

๑.๑ นายสมหมาย ไธสถานนท์ ประธาน ศพก.หลัก

๑.๒ นายพิษณุ โกมล เกษตรอำเภอสริมหาโพธิ รักษาการแทนเกษตรอำเภอสริมโหด

๑.๓ นางสาวอารีรัตน์ อุณาท นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๑.๔ นางสาวกฤติพร อินพงษ์วัฒน์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

๑.๕ นางสาวสุธาสินี ประเสริฐ เจ้าหน้าที่งานธุรการ

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

๑) การเก็บข้อมูล

รวบรวมข้อมูลจากการดำเนินกิจกรรมในแปลงเรียนรู้ การอบรม การศึกษาดูงาน และการให้คำปรึกษาเกษตรกร ใช้วิธีทั้ง สังเกตการณ์ สัมภาษณ์ และแบบสอบถาม

๔) การวิเคราะห์ข้อมูล ประเมินผลการดำเนินงาน วิเคราะห์ความสำเร็จ ปัญหา และอุปสรรค เปรียบเทียบกับเป้าหมายหรือมาตรฐานทางวิชาการ เพื่อหาแนวทางปรับปรุงการสรุปบทเรียน ระบุ แนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices) และ ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาจัดทำรายงาน/สื่อสรุปผล เพื่อใช้เป็นเอกสารอ้างอิงและเผยแพร่ต่อเกษตรกร

๕) การขยายผล ถ่ายทอดบทเรียนสู่เกษตรกรรายอื่น ผ่านอบรม สาธิต หรือแปลงต้นแบบ ใช้บทเรียนเป็นฐานในการปรับปรุงกิจกรรมต่อไป

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

๑) ปัญหา/อุปสรรคในการดำเนินการถอดบทเรียน

ข้อจำกัดด้านเวลาและทรัพยากร การเก็บข้อมูลและติดตามผลต้องใช้เวลา ความแตกต่างด้านความรู้ ประสบการณ์ และสภาพพื้นที่ ทำให้การประเมินผลและถอดบทเรียนไม่สอดคล้องกันทั้งหมด

๒) การเก็บข้อมูลและเอกสาร

การจัดเก็บข้อมูลไม่ครบถ้วน หรือบางครั้งข้อมูลไม่เป็นระบบ ทำให้การวิเคราะห์ยาก ใช้แบบสอบถาม/การสัมภาษณ์ที่ปรับให้เข้าใจง่าย

รายละเอียด เอกสารแนบ ภาคผนวก ๓.๑ และ ๓.๒

ภาคผนวก 3.1															
แผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด															
เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)															
อำเภอศรีมโหสถ จังหวัด ..ปราจีนบุรี..... ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568															
กิจกรรม	ปริมาณ	หน่วย	งบประมาณ	ระยะเวลา											
				ต.ค.67	พ.ย.67	ธ.ค.67	ม.ค.68	ก.พ.68	มี.ค.68	เม.ย.68	พ.ค.68	มิ.ย.68	ก.ค.68	ส.ค.68	ก.ย.68
๑. ประชุมชี้แจง คณะกรรมการศพก. และจนท.	๑	ครั้ง		ต.ค - ธ.ค											
๒. การพัฒนาศักยภาพ ศพก.	๑	ครั้ง	๙,๕๐๐												
๒.๑ จัดทำแผนการพัฒนา ศพก.	๑	ศูนย์		ต.ค - ธ.ค											
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง การเลี้ยงผึ้งชันโรง	๑	ศูนย์													
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง ประมง	๑	ศูนย์													
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง การทำน้ำหมัก	๑	ศูนย์													
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง ฐานการคัดแยกเมล็ดพันธุ์ และบรรจุภัณฑ์	๑	ศูนย์													
๒.๓ การปรับปรุงแปลงเรียนรู้	๑	ศูนย์													
- เตรียมการ/วางแผน	๑	ศูนย์										↔			
- ดำเนินงาน	๑	ศูนย์											↔		
๒.๔ การปรับปรุง/จัดทำ/ข้อมูลประจำ ศพก.															
- ข้อมูลพื้นฐานชุมชน ข้อมูลวิชาการ ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร	๑	ศูนย์										เม.ย - ส.ค.			
๒.๕ พัฒนาศูนย์เครือข่าย	๑	ศูนย์	๖,๒๗๐												
- คัดเลือก/รับรองศูนย์เครือข่าย															
- วิเคราะห์ศูนย์เครือข่าย															
- ปรับปรุงพัฒนา													↔		
๒.๖ คณะกรรมการ ศพก.															
- ประชุมคณะกรรมการ ศพก.	๑๐	ราย	๔,๐๐๐				๓๐		๑๔		๔		๔		
- ติดตามผลการเปลี่ยนแปลงหลังผ่านการถ่ายทอดเทคโนโลยี															
๓. การให้บริการของ ศพก.															
๓.๑ การให้บริการข้อมูล ข่าวสาร	๑	ศูนย์		ต.ค - ธ.ค											
๓.๒ การให้บริการด้านการเกษตร	๑	ศูนย์		ต.ค - ธ.ค											
๓.๓ Field Day	๒๐	ราย								๑๐					
๓.๔ การแก้ปัญหาและรับเรื่องร้องเรียน	๑	ศูนย์		ต.ค - ธ.ค											
๔. การอบรมเกษตรกรตามหลักสูตรบังคับ เสริม	๑	ศูนย์													
๕. ประสานงานวิจัย/วิชาการ/นวัตกรรม (เฉพาะ ศพก. ระดับ A)	๑	ศูนย์		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองและสมาชิก	๑	ศูนย์		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
๖. การสนับสนุนเพิ่มเติมเพื่อขับเคลื่อน ศพก. (รัฐ/เอกชน/ชุมชน)	๑	ศูนย์		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
๖.๑ การจัดทำแปลงต้นแบบ	๑	ศูนย์		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
๖.๒ ฐานเรียนรู้	๑	ศูนย์		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
๖.๓ เอกสารวิชาการ	๑	ศูนย์		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
๖.๔ ถ่ายทอดความรู้	๑	ศูนย์		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
๖.๕ สนับสนุนปัจจัยการผลิต	๑	ศูนย์		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
๖.๖ สนับสนุนสื่อเรียนรู้ด้านสหกรณ์	๑	ศูนย์		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
๖.๗ สนับสนุนการรวมกลุ่ม	๑	ศูนย์		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
๗. ติดตามประเมินผลและรายงาน	๑	ศูนย์		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
๗.๑ ติดตามและรายงานผลการดำเนินงาน	๑	ศูนย์		ทุกวันที ๒๕ ของเดือน											
๗.๒ สรุปผลการดำเนินงาน	๑	ศูนย์		ต.ค - ก.ย											

- สนง. เกษตรอำเภอศรีมโหสถ
ศพก.- สนง. เกษตรอำเภอศรีมโหสถ
ศพก.

ภาคผนวก 3.2

แผนปฏิบัติการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

อำเภอ..ศรีมโหสถ.... จังหวัด..ปราจีนบุรี..... ประจำปีงบประมาณ 2568

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ **นายสมหมาย โอสดานนท์**

